



11. 12. Vánoční ozdoby



Milé děti a rodiče,

možná, že už máte doma připravené nebo nakoupené nové vánoční ozdoby. Dnes si o nich něco povíme a také si společně zkusíme nějaké vyrobit.

Asi nejrozšířenější vánoční zvyk - zdobení vánočního stroměčku - vznikl v Německu, odkud se přibližně od poloviny 17. století šířil do dalších anglosaských zemí a později po celém křesťanském světě. K nám doputoval až v roce 1812.

Na vánočních stromcích v domácnostech se pamlsky začaly častěji objevovat kolem poloviny 19. století a původně sloužily nejen jako ozdoby, ale skutečně také jako dárky pro děti, které si je ze stromku po vánočních svátcích sundávaly. Během času začalo dárků přibývat a místo na stromek se začaly dávat pod něj, ukryté ve slavnostním balení. Dárky obložený stromček se tak stal zosobněním Štědrého večera.

Ovocné a jiné pochoutky (zejména jablka a ořechy coby symbol hojnosti a plodnosti, ale také už zmíněné sušené švestky a dále třeba hrušky nebo jeřabiny a šípky navlékané do řetízků) pomáhaly udržovat vánoční atmosféru přes celé vánoční svátky i uvítání nového roku - děti si je většinou směly otrhat až na Tři krále. V chudých rodinách se cukroví schovávalo, aby mohlo posloužit jako ozdoba i příští rok.

Jak se vánoční strom v rodinách zabydloval, přibývaly na něm postupně další a další rukodělně vytvořené ozdoby - vedle křížal, ořechů, jablek a cukrovinek se tak na stromcích začaly objevovat i papírové řetězy slepované škrobem, ozdoby ze slámy, brambor a z jiných přírodních materiálů.

Ořechy se začaly brzy zlatit nebo pokrývat stříbřitou fólií, což předurčilo vzhled vánočních stromků až do dnešních dnů - zlaté a stříbrné zářící drobnosti jsou v Evropě dodnes jejich dominantním prvkem.

K rostoucí popularitě nejrůznějších ozdobiček z papíru, lepenky nebo i pohlednic a k vyrábění figurek ze sušených švestek, hrozinek a fíků, popřípadě z fazolových zrn a z oplatek přispělo i to, že na jejich výrobu začaly vycházet návody v časopisech a v drobných spiscích pro ženy i pro školní dílny. Děti se ve školách učily vyrábět z papíru a vaty nejrůznější řetězy, lampionky, košíčky a kornouty (naplnitelné případně cukrovím) a ze slámy nejrůznější závěsy a figurky andělíčků, děťátek a ptáčků.



Užívalo se i vyfouknutých vaječných skořápek, které dnes známe spíš z velikonočních svátků, a pozlacených či postříbřených proužků papíru, jež později nahradily dodnes populární lamety (girlandy tenkých proužků staniolu). V některých domácnostech zdobily vánoční stromek i obrázky, nejčastěji s náboženskými výjevy.

Další tradiční součástí vánočního stromku byly svíčky, které symbolizovaly věčné světlo z Betléma. Na stromek se zprvu jen nalepovaly nebo přivazovaly nití či zapichovaly zespodu na větev špendlíkem.

Ve druhé polovině 19. století se na vánočních stromcích začínají objevovat průmyslově vyráběné produkty. Např. krápníky a rozmanité figurky (od počátku byly populární sněhuláci a panenky).

realistické figurky ptáků, zvířat, tanečnic, andělů, hudebních nástrojů a podobně. Skleněné ozdoby, bez kterých si dnes vánoční stromeček nedokážeme představit, jsou ze všech výše zmíněných možná vůbec nejmladší, jejich vznik spadá přibližně do 60. let 19. století. Nejstarší jsou zřejmě ozdoby ze skleněných vinutých perlí, často ve tvaru figurek a zvířátek,

Obliba dodnes populárních koulí a dalších ozdob z foukaného skla se rozšířila v evropském měšťanském prostředí v 70. letech 19. století. "Tento druh dekoru má původ v městečku Lauscha v Durynsku. První tamější vánoční koule se datují do roku 1848

Lauscha se stala hlavním evropským producentem foukaných ozdob, které se dovážely i do českých zemí. S rozvojem technických postupů doplnily skleněné koule další pestré tvary, třeba napodobeniny šišek, hroznů, ptáků a dalších, které se vyfukovaly v tvarovaných formách ze dřeva nebo sádry.

A počátkem 30. let minulého století se začala i v Česku rozvíjet tradice ručně vyráběných foukaných skleněných ozdob, inspirovaná durynským městečkem. V současnosti vyrábějí foukané ozdoby v Česku jak specializované sklářské firmy, tak i jednotliví soukromí skláři, udržující povědomí o staleté tradici této profese v Čechách.

Zdroj: denik.cz (upraveno)



Vyrobte si vlastní vánoční ozdoby



V poslední době je velmi oblíbenou vánoční barvou bílá. Máme pro vás tip, jak si vytvořit jednoduché a přitom hezké ozdobičky na stromeček či zápichy do korýtek a květináčů.

Budete potřebovat::

- Bílou samotvrdnoucí hmotu (nebo slané těsto)
 - K výrobě slaného těsta budete potřebovat:
 - 2 sklenice hladké mouky
 - 3/4 sklenice studené vody
 - 1 sklenici soli
- Vánoční mašličky o šířce kolem 1cm
- Vykrajóvátka na cukroví, váleček, folii
- Duté vlákno nebo vatu na srst oveček

Bílou samotvrdnoucí hmotu vyválejte válečkem na těsto přes folii (nebo máte-li pracovní váleček pro dětské tvoření, není toto nutné) na cca 0,5 cm tlustý plát. Vykrájejte ozdoby vykrajovátky dle fantazie.

Moc hezky vypadají stromečky, do kterých po vykrojení obtisknete zavřenou propiskou kolečka jako ozdoby, některé necháte hladké bílé a do jiných můžete obtisknout malinkou hvězdičku, starší děti mohou vyrýt hrotem. Vzniklé ozdobičky začistěte navlhčeným hadříkem, aby neměly roztřepené okraje. Hotové výrobky pokládejte na papír, zakryjte je utěrkou a po nějaké době je otočte, aby se schnutím neprohnuly. Suché budou cca za 2-3 dny. Můžete je poté dozdobit mašličkou a přilepit k nim provázek na zavěšení. Pro tyto účely je nejlepší použít tavnou pistoli. Hmotu se dá barvit i akrylovými barvami, pokud byste nechtěli mít ozdoby bílé. Pokud nemáte tavnou pistoli, zapracujte šňůrku na pověšení zezadu do ještě měkké hmoty.



Další možností je vyrobit si originální **zápichy do květináčů**. Ovečky mají srst z dutého vlákna přilepenou lepidlem (lze použít opět tavnou pistoli, ale pozor na prsty, vlákno na lepidlo přimáčkněte raději nějakou špachtlíčkou a nedávejte ji do rukou dětem) a z druhé strany jsou přilepené na jídelních bambusových hůlkách. Lze nahradit špejlí, ale hůlky jsou mnohem pevnější a lepidla na nich nanese více. Celou dekoraci pak zapíchejte do korýtek s chvojím a dozdobte světýlky příp. i jinými předměty.

